

Referentna ponuda
veleprodajnog visokokvalitetnog
pristupa koji se pruža na fiksnoj
lokaciji u mreži
Crnogorskog Telekomoma

Podgorica, april 2018. godine

1. Uvod.....	4
2. Pregled i opis usluga.....	5
2.1. Specifikacija usluge	5
2.2. Tehnički uslovi za realizaciju usluga	7
2.3. Priključenje usluge	7
2.4. Zajedničko korišćenje mogućnosti infrastrukture	8
2.5. Uslovi i procedure za pristup i korišćenje pratećih dodatnih i naprednih usluga	8
3. Cijene usluga, obračun i naplata usluge.....	8
3.1. Cijene usluga.....	8
3.2. Obračun, fakturisanje i naplata, instrumenti osiguranja plaćanja.....	9
4. Zahtjev za uspostavljanje usluga.....	10
5. Trajanje ugovornog odnosa.....	11
6. Odgovornost i naknada štete	12
6.1. Naknade u slučaju neizvršavanja ili kašnjenja u izvršavanju obaveza.....	12
6.2. Kašnjenje u realizaciji uspostavljanja iznajmljene linije	12
6.3. Otkazivanje Zahtjeva.....	12
6.4. Viša sila	12
7. Kvalitet usluge.....	13
7.1. Ugovor o nivou usluge - SLA.....	13
7.1.1. Naknade za neispunjavanje garantovanih nivoa parametara kvaliteta.....	14
8. Uslovi eksploatacije i održavanja usluge	14
8.1. Uslovi održavanja i rada usluge	14
8.2. Postupak u slučaju planiranog prekida u pružanju usluga.....	14
8.3. Postupak prijave kvara i rokovi za otklon kvarova	15
8.4. Prekidi u mreži	15
8.5. Planiranje i naručivanje kapaciteta.....	16
9. Povjerljivost informacija i poslovna tajna	16
10. Rješavanje sporova.....	16
11. Obustava pružanja usluga iz Ponude.....	17
12. Prava intelektualne svojine	17
13. Prelazne i završne odredbe	17
Prilozi	19
Prilog 1. Definicije pojmova i skraćenica.....	20
Prilog 2. Kontakt podaci	21
Prilog 3. Izjava o povjerljivosti	22

Prilog 4. Postupak testiranja opreme	25
Prilog 5 Cijene usluga	27
Prilog 6. Zahtjev.....	28
Prilog 7: Pristupne tačke	29

1. Uvod

Referentna ponuda veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji (u daljem tekstu: Ponuda) reguliše sadržaj i uslove pružanja usluge veleprodaje iznajmljenih linija koje Crnogorski Telekom (u daljem tekstu: Telekom) nudi ovlašćenom Operatoru koji na osnovu rješenja o upisu u registar operatora izdatog od strane Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija) ima pravo da pruža elektronske komunikacione usluge (u daljem tekstu: Operator korisnik).

U smislu ove Ponude, pod veleprodajom veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji podrazumijeva se usluga iznajmljivanja linija čiji se krajevi nalaze na teritoriji jedne opštine, Operatoru korisniku koji ih koristi za pružanje elektronskih komunikacionih usluga krajnjim korisnicima ili drugim operatorima.

Iznajmljene linije se definišu kao transparentan prenosni kapacitet uspostavljen između dvije tačke, koji ne obezbjeđuje funkciju komutacije i rutiranja koje Operator korisnik može kontrolisati kao dio iznajmljene linije.

Veleprodaja visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji koju pruža Telekom obuhvata sljedeće usluge:

- Usluge veleprodajnih iznajmljenih linija,
- Usluge dijela veleprodajnih iznajmljenih linija

Telekom pruža uslugu veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji u okviru svojih postojećih slobodnih elektronskih komutacionih kapaciteta. U tom smislu Telekom nije dužan mijenjati postojeće elektronske komunikacione kapacitete i/ili graditi dodatne, ili ulagati u nove elektronske komunikacione kapacitete u svrhu pružanja usluge veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji na zahtjev Operatora korisnika.

Ponuda se apriori ne primjenjuje na iznajmljene linije koje Telekom daje na korišćenje u sklopu usluga regulisanih drugim referentnim ponudama namijenjenim operatorima telekomunikacija, odnosno davaocima elektronskih komunikacionih usluga u mreži Telekom-a.

Ova Ponuda sadrži osnovne parametre kvaliteta usluge veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji. Svi dodatni zahtjevi Operatora korisnika za pružanjem posebnih parametara kvaliteta usluge, kao i nestandardni uslovi održavanja zakupljenih kapaciteta, mogu biti predmet posebnog komercijalnog ugovora između Telekom-a i Operatora korisnika.

U svrhu pružanja usluge veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji, Telekom i Operator korisnik sklapaju Ugovor o korišćenju iznajmljenih linija (dalje u tekstu: Ugovor) shodno odredbama ove Ponude.

Pojmovi iz ove Ponude tumače se u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i drugim propisima koji su na snazi.

Ova ponuda važi na neodređeno vrijeme s tim što Telekom zadržava pravo izmjene iste.

Telekom u svakom trenutku ima pravo da samoinicijativno pokrene proceduru izmjene ove Ponude. Telekom će predlog izmjene Ponude dostaviti Agenciji, najmanje deset dana prije stupanja na snagu takve promjene, u cilju dobijanja saglasnosti i ocjene usklađenosti sa Zakonom.

Obrasci i kontakti definisani u Prilozima ove Ponude predstavljaju primjere i podložni su promjenama u zavisnosti od konkretnog slučaja. Telekom će redovno obavještavati Operatora o ažuriranju obrazaca. Važeći obrasci će biti u svako doba dostupni Operatoru Korisniku putem službenih Internet stranica Telekom-a. Navedena promjena obrazaca ne podliježe postupku izmjene Ponude.

Svi postojeći ugovori o iznajmljenim vodovima sa Operatorima korisnicima biće usklađeni sa ovom ponudom u roku od 15 dana od objavljivanja ponude na internet stranici Telekom-a.

U cilju kontrole poštovanja principa nediskriminatornosti Telekom će Agenciji dostaviti sve ugovore zaključene na osnovu ove Ponude i to u roku od deset dana od dana zaključenja ugovora.

2. Pregled i opis usluga

2.1. Specifikacija usluge

Iznajmljena linija se odnosi na digitalnu liniju stalne brzine prenosa, specificiranu u tabeli 1 koja je uspostavljena između dvije tačke unutar mreže Telekom-a, i preko koje Operator korisnik pruža elektronsku komunikacionu uslugu krajnjim korisnicima ili drugim operatorima.

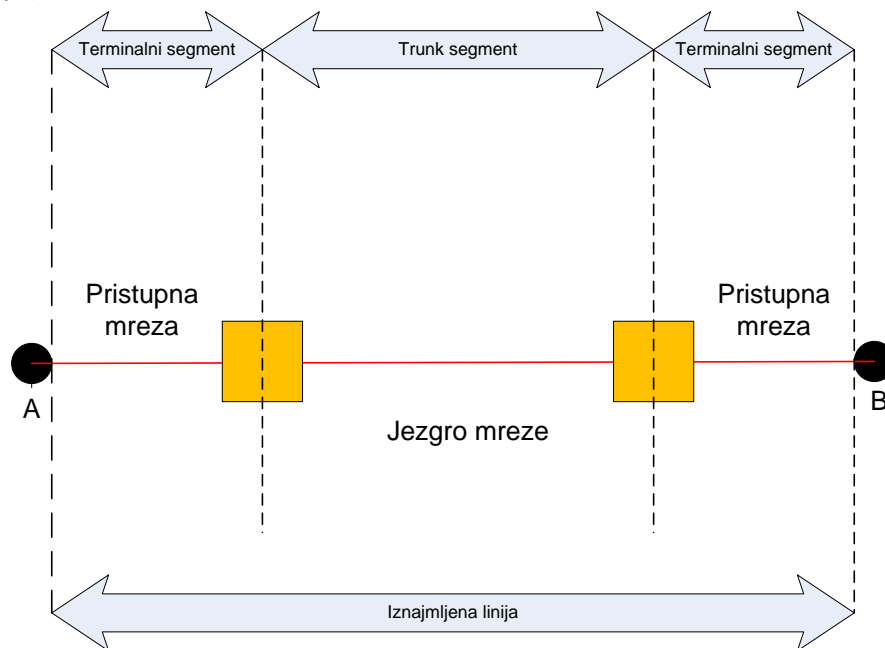
Tabela 1: Tehničke karakteristike iznajmljenih linija koje su predmet ove ponude Telekom-a

DIGITALNE IZNAJMLJENE LINIJE	
Brzina prenosa	Preporuka
64 kb/s	ETSI EN 300 288 ETSI EN 300 289
2048 kb/s – E1 (nestructurirano)	ETSI EN 300 418 ETSI EN 300 247
2048 kb/s – E1 (strukturirano)	ETSI EN 300 418 ETSI EN 300 419
34 Mbps	ETSI EN 300 686 ETSI EN 300 687
155 Mbps	ETSI EN 301 164 ETSI EN 301 165
Do 1 Gbps Ethernet	IEEE802.3

Tipovi iznajmljenih linija koje su obuhvaćene ponudom Telekom-a su:

- terminalni segmenti iznajmljenih linija,
- dijelovi iznajmljenih linija, pri čemu terminalni i trunk segmenti koji ih sačinjavaju pripadaju teritoriji jedne opštine.
- linkovi između mreža pojedinih operatora (pristupni linkovi) i
- pristupne Ethernet linije.

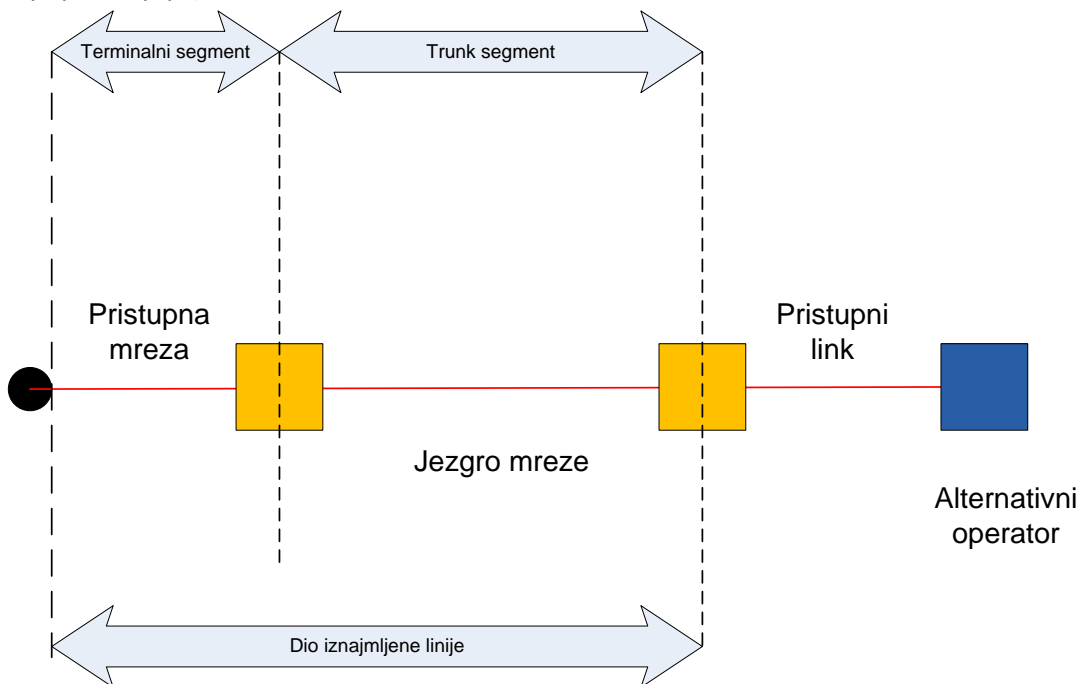
Terminalni segmenti iznajmljenih linija tačka-tačka omogućavaju stalnu iznajmljenu vezu između dvije mrežne završne tačke koje se nalaze u mreži Telekom-a, pri čemu obje mrežne završne tačke pripadaju teritoriji jedne opštine, kako je prikazano na slici 1.

Slika 1

Djelovi iznajmljenih linija uključuju terminalni i trunk segment iznajmljenih linija i omogućavaju vezu od mrežne završne tačke, kroz mrežu Telekom-a, do tačke razgraničenja sa mrežom Operatora korisnika koja je i granica između domena odgovornosti Telekom-a i Operatora korisnika. Terminalni i trunk segmenti koji sačinjavaju djelove iznajmljenih linija u smislu ove Ponude pripadaju teritoriji jedne opštine.

Dio iznajmljene linije je prikazan na slici 2.

Slika 2

Linkovi između mreža pojedinih operatera (pristupni linkovi), su linkovi kojim se ostvaruje povezivanje mreža Telekom-a i Operatera korisnika ili dva Operatera korisnika međusobno. Pristupni link se uspostavlja između pristupne tačke i tačke razgraničenja u kojoj se vrši povezivanje dviju mreža. Pristupni linkovi se realizuju u formi n x 2 Mb/s i STM-1 sistema različitim varijantama povezivanja.

Pod tačkama razgraničenja podrazumijevaju se tačke u kojima dolazi do prelaza odgovornosti i vlasništva nad opremom između Operatera korisnika i Telekom-a na fizičkom nivou. Tačke razgraničenja su priključak napajanja, uzemljenja, interfejsi i mjesto spajanja optičkih vlakana.

U slučaju kad Telekom montira dio svoje prenosne opreme i digitalni razdjelnik (DDF) u objektu na lokaciji Operatera korisnika, krajnja tačka odgovornosti Telekom-apredstavlja konektor na DDF-u na lokaciji Operatera korisnika na kojem završava spoj s uređaja sistema prenosa, kroz koji prolazi iznajmljena linija.

Uslugu veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji Telekom pruža u okviru svojih postojećih slobodnih elektronskih komunikacionih kapaciteta u pristupnoj mreži, mreži za iznajmljivanje digitalnih kanala i prenosnim sistemima, i u tom smislu nije dužan mijenjati postojeće i/ili graditi nove elektronske komunikacione kapacitete u svrhu pružanja usluge veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji na zahtjev Operatera korisnika.

2.2. Tehnički uslovi za realizaciju usluga

Odgovarajući tehnički uslovi za priključenje iznajmljenih telekomunikacionih linija, u smislu ove Ponude, podrazumijevaju:

- postojanje slobodnih kapaciteta u pristupnoj mreži, mreži za iznajmljivanje digitalnih kanala i mreži sistema prenosa Telekom-a, zavisno o tipu i relaciji iznajmljene elektronske komunikacione linije;
- ispunjenje od strane Operatera korisnika odgovarajućih uslova za priključenje, rad i održavanje iznajmljenih telekomunikacionih linija (standardizovana i kompatibilna terminalna oprema, odgovarajuća kućna instalacija, i sl.)

2.3 Priključenje usluge

Telekom će priključiti iznajmljene linije na lokaciji priključenja određenoj u Ugovoru, a u skladu sa uslovima i rokovima iz člana 4. Ponude. U tu svrhu Telekom će na oba kraja iznajmljene linije montirati Operatoru korisniku opremu za priključenje elektronske komunikacione linije na koju se spaja terminalna oprema u vlasništvu Operatera korisnika.

Prije puštanja u rad iznajmljene linije, neophodno je uspješno kompletirati testiranja iznajmljene linije duž cijelog prenosnog puta koje izvodi Telekom, i testove „s kraja na kraj“, u minimalnom trajanju od 24 časa, koje izvodi Operator korisnik.

Testiranje „s kraja na kraj“ se može vršiti tek nakon uspješno kompletiranih testova prenosa.

Svaka od strana je dužna da potvrdi uspješno sprovedeno testiranje.

Usmjeravanje iznajmljenih linija unutar mreže Telekom-a realizuje se prema procedurama realizacije koje se primjenjuju u Telekom-u.

Na lokaciji priključenja Operator korisnik je dužan o svom trošku osigurati prostor za priključenje i montažu elektronskih komunikacionih kapaciteta, odgovarajuću terminalnu opremu, napajanje potrebno za njenu montažu, rad i održavanje, po potrebi izjednačavanje potencijala uključujući uzemljenje prema važećim propisima, te odgovarajuću kućnu instalaciju od mjesta priključne tačke u prostorijama Operatera korisnika do mrežne završne tačke. Terminalna oprema i kućna instalacija moraju biti u skladu s važećim propisima i standardima.

Operator korisnik u potpunosti odgovara za korišćenje prostora za priključenje i montažu elektronskih komunikacionih kapaciteta, koje nije u vlasništvu Telekom-a.

Operator korisnik će o svom trošku omogućiti Telekom-u pristup objektu na lokaciji priključenja u mjeri u kojoj je to potrebno za provođenje radova ispitivanja, montaže i održavanja iznajmljene linije. Prije priključenja iznajmljene linije, ovlašćeni radnik Telekom-a će izvršiti pregled terminalne opreme te utvrditi zadovoljava li uslove utvrđene ovom Ponudom.

Za terminalnu opremu koju Telekom montira Operator korisniku u svrhu realizacije usluge veleprodaje iznajmljenih telekomunikacionih linija, Operator korisnik je dužan osigurati primjerene radne uslove. Radna temperatura treba biti u rasponu od 10 do 45°C pri relativnoj vlažnosti od 10%, odnosno u rasponu od -5 do +30°C pri relativnoj vlažnosti od 95% (prema ETSI preporuci ETSI ETS 300019-1/2/3 class 3.2).

Sistem prenosa montiran na strani Operatora korisnika za pružanje usluge iznajmljene linije, Telekom može koristiti i za potrebe realizacije veza svojih krajnjih korisnika.

2.4. Zajedničko korišćenje mogućnosti infrastrukture

Telekom će Operatoru korisniku obezbijediti zajednički smještaj opreme ili druge oblike zajedničkog korišćenja infrastrukture, koji su neophodni za odgovarajuću instalaciju i povezivanje opreme u cilju korišćenja usluga koje pripadaju relevantnom tržištu visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji – veleprodajni nivo, pod istim uslovima, rokovima i cijenama koje su definisani u ostalim Referentnim ponudama Crnogorskog Telekoma.

2.5. Uslovi i procedure za pristup i korišćenje pratećih dodatnih i naprednih usluga

Web aplikacija na Telekom-ovoj internet stranici omogućava Operatoru korisniku pristup mreži za potrebe podnošenja zahtjeva za pružanje usluge i uklanjanje kvarova. Operatori korisnici se prijavljuju svojim korisničkim imenom i lozinkom.

Pristup Telekom-ovoj online aplikaciji za elektronsku dostavu zahtjeva je dostupan isključivo Operatorima korisnicima usluge veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji.

3. Cijene usluga, obračun i naplata usluge

3.1 Cijene usluga

Cijene usluga koje se pružaju u skladu sa ovom Ponudom Telekom-a date su u Prilogu 5. (Cjenovnik) ove Ponude.

Cijena priključne takse je jednokratna naknada koja se obračunava za priključenje iznajmljene linije.

Cijena mjesečnog zakupa iznajmljenih linija je mjesečna pretplata za upotrebu iznajmljene linije koja zavisi od brzine prenosa.

3.1.1. Izmjene cijena

Telekom je dužan da za izmjenu cijena usluge iznajmljenih linija dobije prethodnu saglasnost Agencije.

U slučaju da Agencija donese odluku koja zahtijeva izmjenu cijena, Telekom će prilagoditi svoje cijene shodno odluci Agencije u roku određenom u odluci.

Izmjene cijena primjenjivaće se na Operatora korisnika u roku od trideset (30) dana od njihove objave, osim u slučaju navedenom u prethodnom stavu.

3.1.2 Dodatne usluge

Zavisno od mogućnosti ispunjenja odgovarajućih tehničkih uslova iz tačke 2.2. ove Ponude, Telekom će pružiti sljedeće dodatne usluge uz dodatnu nadokandu, a na zahtjev Operatora korisnika:

- Preseljenje priključne tačke iznajmljene linije;
- Povećanje/smanjenje brzine priključene iznajmljene linije;
- Promjena podataka na zahtjev Operatora korisnika;
- Ponovno uključenje (nakon privremenog isključenja)

Promjena tipa, vrste i/ili brzine već iznajmljene linije podrazumijeva raskid postojećeg i sklapanje novog Ugovora, te će se u tom smislu Zahtjev Operatora korisnika za promjenu tipa, vrste i/ili brzine već iznajmljene linije smatrati novim Zahtjevom shodno članu 4. ove Ponude.

3.2 Obračun, fakturisanje i naplata, instrumenti osiguranja plaćanja.

3.2.1. Obračun , fakturisanje i naplata

Nakon priključenja iznajmljene linije, Telekom će obračunati i fakturisati Operatoru korisniku cijenu priključka u prvom obračunskom periodu.

Mjesečne pretplate za korišćenje iznajmljenih linija obračunavaju se i naplaćuju mjesečno (kalendarski mjesec) na osnovu faktura koje Telekom izdaje Operatoru korisniku. Mjesečna pretplata se obračunava u fakturi tekućeg mjeseca za usluge izvršene u prethodnom mjesecu.

Korišćenje dodatnih usluga koje nudi Telekom naplaćuje se prema tabeli u Prilogu 5. ove Ponude i fakturiše se Operatoru korisniku u prvom obračunskom periodu koji slijedi nakon izvršenja tih usluga.

Za kalendarski mjesec u kojem je priključena pojedina linija, Operator korisnik plaća mjesečni zakup srazmjerno broju dana od dana priključenja do isteka mjeseca u kojem je priključena iznajmljena linija, uzimajući da obračun za mjesec dana sadrži trideset (30) dana. Isti princip obračuna mjesečnog zakupa primjenjivaće se u kalendarskom mjesecu u kojem je došlo do isključenja iznajmljene linije.

Datum dospjeća za izdate račune je osam (8) dana po prijemu. Sedmi (7) dan od dana izdavanja računa smatra se danom prijema računa.

3.2.2. Instrumenti osiguranja plaćanja

Uz potpisani Ugovor, Operator korisnik je dužan dostaviti Telekom-u jedan od sljedećih instrumenata osiguranja plaćanja i to:

1. Neopozivu bankarsku garanciju izdatu od strane ugledne bankarske institucije u Crnoj Gori prihvatljivu od strane Crnogorskog Telekoma s minimalnim rokom od godine dana, s klauzulom «na prvi poziv» i «bez pogovora»;
2. Određeni iznos plaćen Telekom-u unaprijed (avans).

Inicijalni iznos bankarske garancije ili avansa utvrdiće se u maksimalnom iznosu 3 puta većem od očekivane ukupne mjesečne fakture koja će biti ispostavljena Operator korisniku za usluge koje mu pruža Telekom, s tim da se ovi iznosi mogu revidirati svaka tri mjeseca, na osnovu stvarnog iznosa naplaćenog za usluge Telekom-a koje su predmet ove Ponude. Ukoliko Telekom zatraži dopunu iznosa jednog od instrumenata osiguranja plaćanja, Operator korisnik je dužan isti Telekom-u dostaviti u roku od petnaest (15) dana od dana prijema zahtjeva. Prije isteka roka važenja trenutne bankarske garancije, Operator korisnik je dužan da dostavi Telekom-u novu bankarsku garanciju. Instrumenti osiguranja plaćanja ne oslobađaju Operator korisnika od njegove obaveze mjesečnog plaćanja iznosa

računa koji su dospjeli za plaćanje. Takođe, ovi instrumenti ne predstavljaju odricanje prava Telekom-a od njegovog prava da suspenduje ili otkáže pružanje usluga usljed neplaćanja dospjelih faktura.

U slučaju da Operator korisnik ne podmiri svoja dospjela dugovanja shodno Ugovoru, primjenjivaće se, u zavisnosti od izabranog instrumenta osiguranja plaćanja, sljedeći postupak:

- Iznos duga podmiruje se na osnovu aktivacije garancije;
- Iznos dugovanja podmiruje se iz avansa, tj. iz iznosa koji je unaprijed plaćen Telekom-u od strane Operator korisnika.

Telekom može u svako doba da aktivira neki od finansijskih instrumenata obezbjeđenja kako bi pokrio iznos koji mu duguje Operator korisnik, a koji je dospio za plaćanje. Ukoliko Telekom aktivira bankarsku garanciju, Telekom će uputiti zahtjev Operator korisniku da dostavi novu bankarsku garanciju u roku od petnaest (15) dana od dana prijema zahtjeva, odnosno tražiće da se u tom roku uplati novi avans/depozit, ako je isti prethodno aktiviran kao instrument obezbjeđenja.

Ukoliko Operator Korisnik ne osporava iznos dostavljene fakture i ne plati fakturisani iznos do datuma dospelja, u tom slučaju će se naplatiti kaznena kamata za docnjenje počevši od prvog dana od datuma dospelja neplaćenog iznosa u saglasnosti sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima, izračunata u skladu sa Zakonom o visini stope zatezne kamate. Ova kamata će biti navedena kao posebna stavka u fakturi za naredni mjesec.

4. Zahtjev za uspostavljanje usluga

Operator korisnik podnosi Telekom-u Zahtjev za uslugu veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji (dalje u tekstu: Zahtjev). Zahtjev se dostavlja na kontakt adresu Telekom-a navedenu u Prilogu 2. ove Ponude.

Zahtjev mora sadržati;

1. Osnovne podatke o Operatoru korisniku naručiocu voda (naziv, adresa, kontakt osoba)
2. Podatke o zahtjevanoj liniji (kapacitet voda, broj vodova, interfejs, period zakupa)
3. Podatke o lokacijama krajnjih tačaka voda (tačne adrese, kontakt osobe na oba kraja voda,

Uz prvi Zahtjev, Operator korisnik mora dostaviti potpisanu i ovjerenu Izjavu o povjerljivosti (Prilog 3. Ponude).

U roku od petnaest (15) dana od prijema Zahtjeva, Telekom će u pisanom obliku obavijestiti Operatora korisnika o (ne)postojanju odgovarajućih tehničkih uslova za realizaciju usluga na lokaciji navedenoj u Zahtjevu. Tehnički uslovi koji moraju biti ispunjeni za realizaciju usluga su definisani u tački 2.2. ove Ponude. U roku od petnaest (15) dana od prijema obavještenja iz prethodnog stava, Operator korisnik će obavijestiti Telekom da li je saglasan sa ponuđenim tehničkim uslovima.

U slučaju potrebe, Telekom može u roku od 7 dana od dana podnošenja nepotpunog zahtjeva tražiti dodatna pojašnjenja detalja iz Zahtjeva i njegovu dopunu. Smatraće se da je podnosilac Zahtjeva odustao od istog ukoliko ne dopuni svoj zahtjev u roku od 7 dana od dobijanja obavještenja o nepotpunosti zahtjeva.

Pod uslovom da je Operator korisnik prihvatio Telekom-ovu ponudu u rokovima datim u ovom članu kao i ispunjenja odgovarajućih tehničkih uslova iz tačke 2.2. ove Ponude, Operator korisnik i Telekom su dužni da zaključe Ugovor u roku od 45 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva strane Operatora korisnik. U slučaju da je Ugovor između Operatora korisnika i Telekoma već na snazi, svaki naredni zahtjev će biti realizovan u formi aneksa postojećeg Ugovora.

Rok za realizaciju usluge teče od dana kada Telekom primi potpisan Ugovor uz obezbjeđenu bankarsku garanciju od strane Operatora korisnika. Zavisno od zahtijevane brzine, Telekom će izvršiti realizaciju traženih iznajmljenih linija u rokovima kako slijedi:

Brzina	Rok za realizaciju
64 kbit/s	18 kalendarskih dana
2 Mbit/ nestruktuirani	30 kalendarskih dana
2 Mbit/s struktuirani	30 kalendarskih dana
34 Mb/s linije	52 kalendarska dana
155Mb/s	60 Kalendarskih dana
Do 1Gbps linije	60 kalendarskih dana

Specifikacija iznajmljenih linija koje Telekom daje Operatoru korisniku na korišćenje na bazi sklopljenog Ugovora biće sastavni dio tog Ugovora.

Prilikom realizacije usluge veleprodaje iznajmljenih linija, Telekom će poštovati redoslijed prijema Zahtjeva.

Telekom ima pravo da odbije Zahtjev i/ili obustavi pružanje usluge veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji Operatoru korisniku u sljedećim slučajevima:

- ako Zahtjev nije podnesen u skladu sa ovom Ponudom;
- ako na traženoj lokaciji nisu ispunjeni odgovarajući tehnički uslovi iz tačke 2.2. ove Ponude;
- ako postoji osnovana sumnja da su podaci o identitetu odnosno pravnoj sposobnosti Operatora korisnika i njegovoj platežnoj sposobnosti netačni ili neistiniti;
- ako u trenutku podnošenja Zahtjeva Operator korisnik ima dospjela dugovanja prema Telekom-u za pružene usluge;
- ako je protiv Operatora korisnika pokrenut stečajni ili neki sličan postupak, odnosno ako postane nesposoban za plaćanje tj. prezadužen, ili ako, prema razumnoj procjeni Telekom-a, neće biti u mogućnosti ili nema namjeru da podmiruje svoja dugovanja za pružene usluge;
- ako postoji osnovana sumnja da Operator korisnik zloupotrebljava neke od elektronskih komunikacionih usluga koje pruža Telekom ili da postoji pokušaj zloupotrebe istih od strane Operatora korisnika, ili ako omogućava trećoj osobi neovlašćeno korišćenje ovih usluga,
- ako Operator korisnik, na zahtjev Telekom-a, ne pruži Telekom-u odgovarajući instrument osiguranja plaćanja shodno tački 3.2.2. ove Ponude.

5. Trajanje ugovornog odnosa

Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme sa minimalnim rokom trajanja od 12 mjeseci.

Operator korisnik može raskinuti Ugovor dostavljanjem pisanog obavještenja Telekom-u uz otkazni rok od trideset (30) dana.

Korišćenje svake pojedinačne linije može se ugovoriti i na određeno vrijeme pod uslovima ove Ponude.

Ukoliko Operator korisnik raskine Ugovor, ili otkáže korišćenje neke pojedinačne linije, prije isteka perioda od jedne (1) godine od dana ugovaranja iste, bez obzira da li je riječ o Ugovoru zaključenom na određeno ili neodređeno vrijeme, dužan je da plati Telekom-u ukupan iznos mjesečnih pretplata do isteka ovog perioda, kao da je uslugu koristio.

U slučaju da u toku trajanja Ugovora koji je zaključen na određeno vrijeme dođe do promjene tipa, vrste i/ili brzine iznajmljene linije na zahtjev Operatora korisnika, odredbe stava 4. ovog člana neće se primjenjivati ukoliko ugovorni

period za novoiznajmljenu liniju nije manji od preostalog ugovornog perioda za postojeću iznajmljenu liniju i da takva promjena predstavlja ugovaranje iste ili veće količine kapaciteta (ista ili veća brzina i/ili promjena vrste voda sa voda niže dužine na vod liniju veće zone).

6. Odgovornost i naknada štete

6.1. Naknade u slučaju neizvršavanja ili kašnjenja u izvršavanju obaveza

Svaka ugovorna strana će biti odgovorna za naknadu bilo koje štete koja može nastati drugoj ugovornoj strani kao posljedica neizvršavanja ili kašnjenja u izvršavanju obaveza određenih u Ugovoru, osim u slučaju da je drugačije određeno u Ugovoru. U slučaju da je šteta prouzrokovana namjerno ili iz krajnje nepažnje, ugovorna strana odgovorna za štetu će odgovarati bez ograničenja. U svakom slučaju, nijedna strana neće biti odgovorna za indirektnu štetu.

Operator korisnik će u potpunosti biti odgovoran za štetu koja je nastala njegovim krajnjim korisnicima kao rezultat pružanja, odnosno nepružanja usluge veleprodaje iznajmljenih linija.

6.2. Kašnjenje u realizaciji uspostavljanja iznajmljene linije

Operator korisnik ima pravo na naknadu za svaki radni dan kašnjenja Telekom-a u realizaciji uspostavljanja linije, a koja je jednaka visini dnevne naknade za traženu iznajmljenu liniju za svaki dan kašnjenja (pretplata/30 dana).

6.3. Otkazivanje Zahtjeva

U slučaju da Operator korisnik otkáže zatraženi i prihvaćeni Zahtjev od strane Telekom-a prije potpisivanja Ugovora, Telekom ima pravo na naknadu u slučaju otkazivanja i to u visini 80% od priključne takse po svakom otkazanom Zahtjevu.

6.4. Viša sila

Nijedna od ugovornih strana neće biti odgovorna za kršenje Ugovora koje je izazvano višom silom, odnosno u slučajevima pobuna ili građanskih nemira, ratnih ili vojnih operacija, stanja nacionalne opasnosti, djelovanja ili propusta državnih organa, požara, poplave, udara groma, eksplozija, zemljotresa, zbog činjenja ili nečinjenja od strane lica ili organa koja imaju uticaj na ugovornu stranu, a za šta ugovorna strana nije odgovorna ili iz bilo kog drugog razloga slične prirode na šta ugovorna strana ne može uticati (viša sila).

Ugovorna strana pogođena višom silom će što je prije moguće obavijestiti drugu ugovornu stranu o procjeni obima i vremena trajanja nemogućnosti izvršavanja svojih obaveza prema Ugovoru (Obavještenje o postojanju više sile).

Po prestanku kašnjenja ili neispunjavanja obaveza koje je rezultat djelovanja više sile, ugovorna strana koja je pogođena djelovanjem više sile će što je prije moguće obavijestiti drugu ugovornu stranu o prestanku tih okolnosti.

Ukoliko usljed djelovanja više sile izvršenje ugovornih obaveza jedne ugovorne strane bude samo djelimično moguće, ta ugovorna strana će ispuniti obaveze u dijelu na koji nije uticala okolnost više sile.

Do onog nivoa do kojeg ugovorna strana pogođena višom silom nije ispunila sve svoje obaveze ili neki dio njih određen Ugovorom, druga ugovorna strana će biti oslobođena obaveza plaćanja u tom pogledu.

U slučaju da jedna ugovorna strana daje obavještenje o postojanju više sile:

- a) ako okolnosti više sile potraju kontinuirano u toku šezdeset (60) dana ili kraće od datuma davanja obavještenja o postojanju okolnosti više sile (bez obzira da li je obavještenje o prestanku tih okolnosti dato

ili nije prema stavu 3. ovog člana), ugovorna strana pogođena višom silom će ispuniti svaku neispunjenu obavezu čim to razumno bude moguće nakon prestanka okolnosti više sile, osim do nivoa do kojeg to više ne bude moguće ili do kojeg to više ne bude zahtijevala druga ugovorna strana, i

- b) ako okolnosti više sile potraju duže od šezdeset (60) dana u kontinuitetu od dana davanja obavještenja o postojanju okolnosti više sile, a obavještenje o prestanku tih okolnosti nije dato prema stavu 3. ovog člana, i te okolnosti više sile nastave da sprečavaju pogođenu ugovornu stranu u ispunjenju njenih obaveza u cjelini ili u materijalnom dijelu, druga ugovorna strana imaće pravo (ali neće biti obavezna) da raskine Ugovor dajući pisano obavještenje drugoj ugovornoj strani najmanje trideset (30) dana unaprijed, a nakon isteka pomenutog roka od šezdeset (60) dana. U slučaju da obavještenje o prestanku okolnosti više sile prema stavu 3. ovog člana druga ugovorna strana primi prije isteka roka u obavještenju od trideset (30) dana, Ugovor se ne može raskinuti prema ovom stavu.

Ako Ugovor ne bude raskinut u skladu sa stavom 6. ovog člana, onda sve neispunjene obaveze mora da ispuni ugovorna strana pogođena okolnostima više sile čim to praktično bude moguće nakon prestanka okolnosti više sile, osim do nivoa do kojeg ispunjavanje tih obaveza više ne bude moguće ili ga ne bude zahtijevala druga ugovorna strana.

7. Kvalitet usluge

Uzimajući u obzir funkcionalnost i sigurnost korišćenja mreže Telekom-a, obezbjeđenje kvaliteta usluge veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji prema standardima i važećim propisima, puštanje u rad, održavanje i sve izmjene iznajmljenih telekomunikacionih kapaciteta mogu obavljati isključivo lica ovlašćena od strane Telekom-a.

Telekom garantuje da će se sve aktivnosti, koje će obavljati lica ovlašćena od strane Telekom-a, vršiti na bezbjedan, profesionalan i pouzdan način uvažavajući pravila struke, te poštujući primjenjive pravne propise.

Telekom ne snosi odgovornost za nezadovoljavajući kvalitet usluge veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji ako Operator korisnik, nakon potpisivanja Ugovora, ne osigura potrebnu odgovarajuću terminalnu opremu i kućnu instalaciju, odnosno ukoliko je terminalna oprema i kućna instalacija neispravna.

Telekom se obavezuje da će usluge iznajmljene linije obezbjeđivati neprekidno u trajanju dvadeset četiri (24) časa dnevno, svaki dan sa odgovarajućim nivoom kvaliteta koji je isti kao opšti kvalitet usluge koju Telekom nudi svim korisnicima sopstvene mreže.

Ciljno vrijeme za otklanjanje smetnji koje utiču na uslugu veleprodaje je definisano u članu 8. Ponude.

Pružanje nestandardnih uslova održavanja zakupljenih kapaciteta, kao i posebnih parametara kvaliteta usluge, može biti predmet posebnog komercijalnog sporazuma između Telekom-a i Operatora korisnika.

7.1 Ugovor o nivou usluge - SLA

Rokovi za realizaciju usluge zavise od zahtijevane brzine. Telekom će izvršiti realizaciju traženih iznajmljenih linija u rokovima datim u tabeli u Članu 4.

Telekom garantuje prosječnu mjesečnu raspoloživost u mreži od 95%.

Ciljno vrijeme otklanjanja smetnje koja je nastala na iznajmljenoj liniji obezbijedenoj od strane Telekom-a dato je u članu 8.3.

7.1.1. Naknade za neispunjavanje garantovanih nivoa parametara kvaliteta

Ukoliko Telekom ne realizuje zahtjev za veleprodajni visokokvalitetni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji unutar roka iz člana 4. ove Referentne ponude, Telekom će biti obavezan isplatiti Operatoru korisniku naknadu za zakašnjelu realizaciju u skladu sa članom 6.2.

Ukoliko prosječna mjesečna raspoloživost u mreži bude manja od 95%, Telekom će izvršiti umanjene mjesečne naknade se umanjuje za onoliko sati koliko je prekid trajao uzimajući da obračun za mjesec dana sadrži 720 sati i izuzimajući prvih 5% vremena.

Ukoliko Ciljno vrijeme otklanjanja smetnje dato u članu 8.3 bude premašeno Telekom će izvršiti umanjene mjesečne naknade u skladu sa članom 8.3.

8. Uslovi eksploatacije i održavanja usluge

8.1. Uslovi održavanja i rada usluge

Svaka od strana je sama odgovorna za rad i održavanje svoje mreže. Strane se slažu da sarađuju i preduzmu sve neophodne radnje u cilju održavanja u ispravnom stanju opreme preko koje se vrši usluga iznajmljene linije u skladu sa preporučenim standardima ITU-T i ETSI. Telekom i Operator korisnik bi trebali da dobrovoljno razmjenjuju tehničke informacije da bi na taj način uslugu iznajmljene linije učinile efikasnijom, ako to ne bi negativno uticalo na komercijalnu povjerljivost.

Telekom ne odgovara za bilo koju štetu koja je nastala usljed nepravilnog funkcionisanja mreže Operatora korisnika i/ili pripadajuće opreme Operatora korisnika, kao i za bilo koju štetu za koju je odgovoran Operator korisnik ili treća strana.

Tehničko održavanje iznajmljenih linija i eventualne izmjene njihovih postavki (zamjena neispravnih dijelova ili kompletna zamjena opreme u slučaju kvara) obavlja isključivo Telekom. U tehničko održavanje nisu uključeni rad i rezervni dijelovi koje će Telekom posebno obračunati ako uslovi za rad montirane opreme neodgovaraju propisanim od strane proizvođača (uslovi definisani tačkom 2.3 ove Ponude), odnosno ako je do kvara došlo zbog neovlašćenog rukovanja montiranom opremom Telekom-a od strane Operatora korisnika.

Operator korisnik se obavezuje da neće otvarati, oštećivati niti na bilo koji način mijenjati montiranu opremu Telekom-a, te da navedenu opremu neće premjestiti sa lokacije priključenja za koju je namijenjena. Cjelokupno održavanje i sve izmjene montirane opreme mogu obavljati isključivo osobe ovlašćene od strane Telekom-a. Po raskidu Ugovora iz bilo kojeg razloga, Operator korisnik je dužan da omogući Telekom-u vraćanje montirane opreme u ispravnom stanju u roku od petnaest (15) dana po isključenju iznajmljene linije. U suprotnom, Operator korisnik će biti dužan da nadoknadi Telekom-u svu štetu koja bi usljed toga mogla nastati.

Operator korisnik odgovara za svu štetu nastalu zbog nepravilnog, odnosno neovlašćenog korišćenja ili zloupotrebe montirane opreme Telekom-a koja nastane usljed njegove namjerne ili krajnje nepažnje. Operator korisnik se obavezuje da odmah obavijesti Telekom o svakom nedostatku, oštećenju, gubitku ili krađi opreme Telekom-a montirane na strani Operatora korisnika.

8.2. Postupak u slučaju planiranog prekida u pružanju usluga

U slučajevima planiranih prekida potrebno je da svaka od strana blagovremeno obavještava onu drugu u pisanoj formi o vremenu i trajanju prekida sedam (7) dana unaprijed, kao i o nadogradnjama i svakoj drugoj situaciji koju

planira na svojoj mreži, a koja može da utiče na rad Operatora korisnika. Ukoliko se drugačije ne ugovori, stranke će se pisanim putem usaglasiti da prihvataju obavezu da se međusobno obavještavaju pisanim putem o bilo kakvim izmjenama do kojih bi moglo da dođe na njihovim mrežama, i to najkasnije tri (3) mjeseca prije bilo kakve izmjene koja bi mogla da ima uticaja na uslugu iznajmljene linije. Obavještenje mora da sadrži dovoljno tehničkih podataka i objašnjenja da bi se drugoj strani omogućilo da uvede svaku neophodnu modifikaciju u svojoj mreži.

8.3. Postupak prijave kvara i rokovi za otklon kvarova

Operator korisnik je dužan obavijestiti Telekom o nastalim smetnjama u odvijanju usluge nakon što je smetnja nastupila, tj. nakon što je Operator korisnik konstatovao smetnju (u daljnjem tekstu: Prijava smetnji) i to putem WEB interfejsa koju će u tu svrhu obezbijediti Telekom, a u slučaju nemogućnosti korišćenja u radu WEB interfejsa, odnosno poteškoća u radu WEB interfejsa, Telekom će primiti zahtjeve za otklanjanje kvara putem kontakta Telekom-a za prijavu kvara koji će biti definisani u Ugovoru kao alternativni komunikacijski kanal. Početkom smetnje se smatra vrijeme Prijave smetnje. Način i uslovi korišćenja WEB interfejsa za Prijavu smetnji biće definisan u Ugovoru sa svakim pojedinim Operatorom korisnikom. Telekom vrši prijem Prijave smetnji neprekidno dvadeset četiri (24) časa dnevno.

Nakon prijema Prijave smetnje od strane Operatora korisnika, Telekom će pristupiti postupku otklanjanja smetnji u skladu sa svojim internim procedurama. Telekom će:

- Pristupiti otklanjanju smetnje savjetovanjem Operatora korisnika telefonski, ili odlaskom na lokaciju priključenja iznajmljene elektronske komunikacione linije;
- Ukoliko je potrebno, pristupiti otklanjanju smetnje testiranjem prenosnih kapaciteta.

U slučaju da Operator korisnik usljed smetnji ili kvara na uređajima Telekom-a nije mogao da koristi uslugu iznajmljene linije u neprekidnom trajanju od najmanje dvanaest (12) sati, Operatoru korisniku će se izvršiti umanjenje iznosa koji mjesečno plaća za uslugu iznajmljene linije. Mjesečna naknada se umanjuje za onoliko sati koliko je prekid trajao uzimajući da obračun za mjesec dana sadrži 720 sati i izuzimajući prvih dvanaest (12) časa od Prijave smetnje.

Vrijeme u kojem Telekom-u nije omogućen pristup na lokaciju priključenja iznajmljene elektronske komunikacione linije neće biti uračunato u vrijeme potrebno za otklanjanje smetnje.

Ciljno vrijeme otklanjanja smetnje koja je nastala na iznajmljenoj liniji obezbijedenoj od strane Telekom-a, a koja utiče na rad iznajmljene linije je dvanaest (12) časova.

Telekom će preduzeti najveće napore da u okviru svojih tehnoloških mogućnosti osigura integritet i kontinuitet u radu mreže Telekom-a, te preduzeti sve potrebne aktivnosti radi testiranja ili otklanjanja smetnji u radu iznajmljenih linija u najkraćem mogućem roku. U tu svrhu, Telekom ima pravo da kontroliše ispravnost terminalne opreme i pripadajuće instalacije za koju postoji opravdana sumnja da uzrokuje smetnje. U tom slučaju, Operator korisnik će omogućiti Telekom-u nesmetan pristup terminalnoj opremi i kućnoj instalaciji u mjeri u kojoj je to potrebno za obavljanje navedenog pregleda, odnosno za otklanjanje smetnji.

Operator korisnik će biti obavezan da nadoknadi Telekom-u sve troškove koji bi mogli nastati usljed obavljanja kontrole ispravnosti i/ili popravke instalisane opreme povodom Prijave smetnji od strane Operatora korisnika, ako Telekom utvrdi da za smetnju odgovara Operator korisnik.

8.4. Prekidi u mreži

Prekid u mreži se definiše kao vrijeme u kojem Operatoru korisniku nije bila dostupna usluga veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji usljed smetnji i/ili prekida na iznajmljenim kapacitetima iz razloga za koje odgovara Telekom.

U svrhu izbjegavanja nedoumica, sljedeći slučajevi se neće smatrati prekidima u mreži:

- Planirani prekidi u mreži najavljeni dvadeset četiri (24) časa unaprijed;
- Planirani godišnji prekidi u svrhu redovnog održavanja sistema;
- Najavljeni vanredni prekidi u svrhu održavanja sistema;
- Prekidi nastali zbog zahtjeva Operatora korisnika za promjenama u mreži;
- Prekidi nastali zbog produženja radova usljed otklanjanja smetnji uzrokovanih namjerom ili krajnjom nepažnjom Operatora korisnika;
- Prekidi koji nisu mogli biti otklonjeni zbog nemogućnosti ulaska radnika Telekom-au prostorije u vlasništvu Operatora korisnika (od ukupnog vremena trajanja prekida oduzima se vrijeme u kojem je bilo nemoguće pristupiti u navedene prostorije);
- Prekidi zbog nestanka električne energije ukoliko su uređaji za napajanje u vlasništvu Operatora korisnika ili treće strane;
- Prekidi u mreži nastali zbog kvara i/ili smetnje na uređajima na lokaciji i u vlasništvu Operatora korisnika (terminalna oprema, kućne mrežne instalacije, klima uređaji, itd.);
- Prekidi zbog neadekvatnih tehničkih uslova na lokaciji Operatora korisnika (nepostojanje klima uređaja i sl.);
- Prekidi nastali zbog djelovanja više sile (požara, eksplozije, potresa, poplave, atmosferskih pražnjenja, vremenskih nepogoda, industrijskih štrajkova, ratnih i vojnih dejstva) ili zlonamjernog djelovanja treće strane (vandalizam i sl.);
- Prekidi nastali zbog djelovanja treće strane.

8.5. Planiranje i naručivanje kapaciteta

S ciljem smanjenja rokova priključenja iznajmljenih linija za Operatore korisnike koji imaju potpisan Ugovor, u slučaju kada ne postoje tehničke mogućnosti, uvodi se postupak planiranja.

Operator korisnik je dužan prilikom sklapanja Ugovora dostaviti Telekom-u godišnji plan iznajmljenih linija po mrežnim grupama, na način da Telekom-u dostavi ukupne kapacitete po pojedinom tipu, vrsti ili brzini voda za svaku mrežnu grupu. Za svaku narednu godinu, Operator korisnik je dužan da najkasnije do 30.septembra tekuće godine Telekom-u dostavlja planove iznajmljenih linija po mrežnim grupama.

Ukoliko Telekom procijeni da u cijelosti ili djelimično neće biti u mogućnosti da realizuje tražene kapacitete, o tome će obavijestiti Operatora korisnika. Operator korisnik će biti dužan da koriguje plan iznajmljenih linija u skladu sa tehničkim mogućnostima Telekom-a.

9. Povjerljivost informacija i poslovna tajna

Telekom i Operator korisnik su dužni da drže u tajnosti sve povjerljive podatke koje dobiju ili budu upoznati s njima tokom pregovora oko usluge veleprodaje iznajmljenih linija, a najranije od trenutka prijema Zahtjeva Operatora korisnika za uslugu veleprodaje iznajmljenih linija od strane Telekom-a.

Sva druga pitanja u vezi sa povjerljivošću podataka regulisana su Izjavom o povjerljivosti (Prilog 3. Ponude).

10. Rješavanje sporova

U slučaju bilo kakvog spora koji proizlazi ili je u vezi sa uslugom veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji, Telekom i Operator korisnik će najprije pokušati riješiti spor na miran način uz eventualno posredovanje Agencije.

U slučaju nepostizanja sporazumnog rješenja, ugovara se mjesna nadležnost suda u Podgorici.

11. Obustava pružanja usluga iz Ponude

Telekom može obustaviti, u cjelini ili djelimično, uslugu omogućenu Operatoru korisniku ove Ponude uz prethodno pisano obavještenje Operatoru i nadležnom regulatornom tijelu u roku od 15 dana po poslatom obavještenju, u sljedećim slučajevima:

- ako Operator korisnik nije platio fakturu ni 30 dana od datuma dospijeca,
- ako na osnovu zahtjeva Telekom, Operator nije dao ili produžio instrument osiguranja plaćanja.

Dalje, Telekom ima pravo da obustavi, u cjelini ili djelimično, uslugu omogućenu Operatoru korisniku ove Ponude zbog razloga koji su zasnovani na sljedećim osnovnim (bitnim) zahtjevima:

- sigurnost rada telekomunikacione mreže
- održavanje cjelovitosti telekomunikacione mreže
- zaštita podataka
- grubo kršenje ugovornih obaveza od strane Operatora korisnika
- kada posumnja na korišćenje opreme koja je neispravna ili koja ne zadovoljava zakonske propise
- u slučaju sumnje na nezakonito ili neovlašćeno korišćenje usluga,

Telekom će u slučajevima opisanim u ovom članu obustaviti uslugu bez odgađanja po saznanju da su ispunjeni uslovi za isto, i obavezuje se da u roku od 24 časa od početka obustave usluge zatraži saglasnost Agencije za nastavak obustave.

Obustava pružanja usluga od strane Telekom na način opisan u ovom poglavlju Ponude će se u svakom slučaju prekinuti odmah nakon što se utvrdi prestanak razloga koji su doveli do obustave pružanja tih usluga.

12. Prava intelektualne svojine

Telekom i Operator korisnik, osim ukoliko je drugačije izričito predviđeno međusobno zaključenim ugovorom ili ukoliko je druga strana za to prethodno dala saglasnost u pisanoj formi, ne stiču bilo koja prava intelektualne svojine druge strane po osnovu pružanja odnosno korišćenja usluga iz ove Referentne ponude.

Telekom i Operator korisnik neće imati pravo da koriste oznake usluga druge strane, niti da se na bilo koji način pozivaju na drugu stranu u promotivnim materijalima ili marketinškim i drugim djelatnostima, bez prethodne saglasnosti druge strane date u pisanoj formi.

13. Prelazne i završne odredbe

Na sve odnose između Telekom-a i Operatora korisnika u vezi sa uslugom veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji koji nisu regulisani ovom Ponudom ili Ugovorom, primjenjivaće se važeći propisi Crne Gore.

Telekom će objaviti ovu Ponudu i učiniti je dostupnom Operatoru korisniku, uključujući sve njene izmjene i dopune, na način kako je to predviđeno važećim propisima.

Na sve odnose između Telekom-a i Operatora korisnika u vezi sa uslugom veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji koji nisu regulisani ovom Ponudom ili Ugovorom, primjenjivaće se važeći propisi Crne Gore.

Svi prilozi ovoj Ponudi tumačiće se u skladu sa ovom Ponudom.

Telekomće objaviti ovu Ponudu i učiniti je dostupnom Operatoru korisniku, uključujući sve njene izmjene i dopune, na način kako je to predviđeno važećim propisima.

Ukoliko Operator korisnik podnese Zahtjev za uslugu veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji koje već koristi po osnovu ranije zaključenih ugovora o zakupu iznajmljenih linija, Telekomće pripremiti i dostaviti Operatoru korisniku Ugovor u roku od petnaest (15) dana od dana prijema Zahtjeva.

Danom zaključenja Ugovora prestaje da važi raniji ugovor o zakupu iznajmljene linije.

U slučaju da ova Ponuda bude izmjenjena ili dopunjena u skladu sa važećim propisima, Operator korisnik ima pravo da raskine Ugovor u roku od trideset (30 dana) od dana objavljivanja izmjena i dopuna ove Ponude.

Ova Ponuda uključujući sve njene izmjene i dopune, stupa na snagu danom objavljivanja na službenoj internet stranici Telekom-a.

Prilozi

Prilog 1: Definicije pojmova i skraćenica

Prilog 2: Kontakt podaci

Prilog 3: Izjava o povjerljivosti

Prilog 4: Postupak testiranja opreme

Prilog 5: Cijene usluga

Prilog 6: Zahtjev

Prilog 7: Pristupne tačke

Prilog 1. Definicije pojmova i skraćenica

Definicije navedene u Ponudi se odnose samo na Ponudu i nemaju uticaja na definicije koje su sadržane u mjerodavnim propisima.

U ovoj Ponudi određene riječi i pojmovi imaju sljedeće značenje:

Agencija	Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore
ETSI (European Telecommunication Standards Institute)	Evropski institut za standardizaciju iz oblasti telekomunikacija;
Iznajmljena linija	transparentan prenosni kapacitet uspostavljen između dvije tačke, koji ne obezbjeđuje funkciju komutacije i rutiranja koje Operator korisnik može kontrolisati kao dio iznajmljene linije
ITU (International Telecommunications Union)	Međunarodna unija za telekomunikacije;
Operator korisnik	davalac elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori na osnovu rješenja o upisu u registar operatora za pružanje elektronskih komunikacionih usluga izdatoj od strane Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore
Pristupni link	link kojim se ostvaruje povezivanje mreža Telekom-a i Operatora korisnika
Mrežna završna tačka (Network Termination Point – NTP)	mjesto na kojem se spajaju lokalne petlje i kućna instalacija pretplatnika ili fizička tačka spajanja u kojoj se pruža pristup Operatoru korisniku na javnu elektronsku komunikacionu mrežu;
Dio iznajmljene linije	posebna vrsta iznajmljene linije koja uključuje terminalni i trunk segment iznajmljenih linija i omogućavaju vezu od mrežne završne tačke, kroz mrežu Telekom-a, do tačke razgraničenja sa mrežom Operatora korisnika koja je i granica između domena odgovornosti Telekom-a i Operatora korisnika
Pristupna tačka	fizički interfejs na odgovarajućoj opremi unutar mreže Telekom-a na koju se može izvršiti priključenje pristupnih linkova;
Tačka razgraničenja	tačka prelaza odgovornosti i vlasništva nad opremom između Operatora korisnika i Telekom-a na fizičkom nivou.

Prilog 2. Kontakt podaci

Svi zahtjevi u vezi sa Ponudom dostavljaju se u pisanom obliku na sljedeću adresu:

Služba veleprodaje
Crnogorski Telekom
Moskovska 29
81000 Podgorica

Prilog 3. Izjava o povjerljivosti

Imajući u vidu da je Crnogorski Telekom AD, Moskovska 29, Podgorica (dalje u tekstu: Telekom) operator sa značajnom tržišnom snagom u Crnoj Gori,

Imajući u vidu da je _____ (dalje u tekstu: Operator korisnik) davalac elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori na osnovu rješenja o upisu u registar operatora za pružanje elektronskih komunikacionih usluga izdatoj od strane Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore broj _____ od _____ godine;

Imajući u vidu da je Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom, vlasnik fiksne elektronske komunikacione mreže i infrastrukture, i da Operator korisnik ima namjeru da iznajmljuje elektronske komunikacione kapacitete od Telekom-a u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i drugim važećim propisima, te da će u tu svrhu Telekom omogućiti Operatoru korisniku uvid u određene informacije o mreži Telekom-a, te voditi pregovore o zaključivanju Ugovora o korišćenju iznajmljenih linija prema uslovima utvrđenim u Referentnoj ponudi za veleprodaju visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji Telekom-a (dalje u tekstu: Predmet Saradnje);

Imajući u vidu da će Telekom, za potrebe saradnje, na osnovu ove Izjave o uslovima zaštite Povjerljivih podataka (dalje u tekstu: Izjava o povjerljivosti) omogućiti uvid Operatoru korisniku u određenu dokumentaciju i informacije koje se odnose na Telekom i njegovu elektronsku komunikacionu mrežu, a koje Telekom smatra povjerljivima;

Imajući u vidu da, Operator korisnik prima na znanje i prihvata da Telekom neće učiniti dostupnim niti otkrivati bilo kakve podatke, osim ako Operator korisnik ovom Izjavom o povjerljivosti prihvati uslove zaštite Povjerljivih podataka,

Operator korisnik daje Telekom-u sljedeću:

IZJAVU O POVJERLJIVOSTI

I

Operator korisnik je saglasan i prihvata da će tokom pregovora sa Telekom-om o Predmetu Saradnje dobiti i steći informacije koje su vrijedne, povjerljive, nedostupne javnosti i koje pripadaju Telekom-u.

II

Operator korisnik je saglasan i prihvata da izraz "Povjerljivi podaci" koji se koristi u ovoj Izjavi o povjerljivosti, znači bilo koje znanje i informacija koju Operator korisnik stekne ili sa kojom bude upoznat tokom saradnje sa Telekom-om, a odnose se na:

- sve informacije koje se odnose na Predmet Saradnje sa Telekom-om,
- sve druge informacije ili dokumente koje Operator korisnik dobije, sa kojima bude upoznat ili stekne od Telekom-a ili bilo kog službenika, zaposlenog ili predstavnika, a koje imaju veze sa Telekom-om i/ili njegovim poslovanjem.

Takođe, Povjerljivim podacima se smatraju i kopije, dijelovi i uzorci dokumenata navedenih u prethodnom stavu.

III

Informacija se neće smatrati Povjerljivim podatkom ako jeste ili postane dostupna javnosti, a da je nije objavio Operator korisnik ili njegovi zaposleni, ili koja nije stečena od lica koje, prema onome što Operator korisnik može razumno utvrditi, ima obavezu tajnosti prema Telekom-u.

IV

Izuzetno prema izričitoj ovlaštenju ili pisanom uputstvu Telekom-a ili na osnovu zakonske ili regulatorne obaveze, naloga ili zahtjeva izdatog od strane nadležnog suda ili regulatornog, sudskog ili upravnog tijela, Operator korisnik je saglasan i garantuje da, u bilo kom razdoblju tokom pregovora vezano za Predmet Saradnje, ili u bilo koje vrijeme nakon toga, neće objaviti, dati, proširiti, dobiti, ili učiniti pristupačnim takve Povjerljive podatke bilo kome ko nije ovlašćeno lice Operatora korisnika angažovano u svrhu navedenih pregovora sa Telekom-om.

Operator korisnik izjavljuje da je upoznat da je naročito zabranjeno otkrivanje Povjerljivih podataka tržišnim konkurentima Telekom-a.

V

Operator korisnik se obavezuje da će sa Povjerljivim podacima rukovati sa istim stepenom pažnje koji primjenjuje na vlastite povjerljive materijale.

Operator korisnik se obavezuje da preduzme sve potrebne mjere da ispuni svoje, ovom Izjavom o povjerljivosti preuzete obaveze, a u slučaju kršenja tih obaveza, obavezuje se da preduzme sve potrebne aktivnosti kako bi zaštitio Telekom od mogućih pravnih zahtjeva trećih strana.

VI

Povjerljivi podaci ostaju u trajnom vlasništvu Telekom-a.

VII

Operator korisnik ne smije bez pisane saglasnosti Telekom-a mehanički ili elektronski kopirati ili na drugi način umnožavati Povjerljive podatke koje je primio prema ovoj Izjavi, osim onih kopija koje bi mogle biti potrebne u svrhu utvrđenu ovom Izjavom.

Sve kopije moraju imati iste pripadajuće oznake koje se nalaze na originalnim Povjerljivim podacima.

VIII

Operator korisnik je saglasan i prihvaća da će obaveze preuzete ovom Izjavom o povjerljivosti ostati na snazi i nakon prestanka poslovnog odnosa između Telekom-a i Operator korisnika u vezi sa Predmetom Saradnje.

Nakon prestanka poslovnog odnosa sa Telekom-om u vezi sa Predmetom Saradnje, Operator korisnik se obavezuje da prestane koristiti Povjerljive podatke dobijene na osnovu ove Izjave i da će na zahtjev Telekom-a vratiti Telekom-u sve takve Povjerljive podatke, uključujući njihove kopije koje su u njegovom posjedu ili pod njegovom kontrolom.

IX

U slučaju povrede obaveza prihvaćenih ovom Izjavom o povjerljivosti, Operator korisnik je saglasan i prihvaća da Telekom ima pravo na naknadu štete koja uključuje sve štete i gubitke koje bi Telekom mogao pretrpjeti, posredno ili neposredno, zbog takve povrede.

U slučaju eventualnog spora, ugovara se nadležnost suda u Podgorici.

X

Operator korisnik ovu Izjavu o povjerljivosti daje slobodnom voljom i svjestan je svih obaveza i pravnih posljedica koje iz ove Izjave o povjerljivosti proizlaze.

Ova Izjava o povjerljivosti potpisana je u dva (2) primjerka, od kojih Operator korisnik zadržava jedan (1) primjerak, a drugi zadržava Telekom.

U Podgorici, dana _____ godine _____

Operator korisnik

Prilog 4. Postupak testiranja opreme

Nakon što Telekom utvrdi da je oprema Operatora korisnika kompatibilna sa opremom Telekom-a, Telekom će potvrditi da se oprema Operatora korisnika može priključiti na mrežu Telekom-a.

Sprovođenje planiranih testova je obavezan postupak prije puštanja u rad.

Telekom će tražiti od Operatora korisnika potvrdu o saglasnosti sa međunarodnim standardima (ITU-T, ETSI) izdatim od strane isporučioaca opreme koja se koristi za realizaciju usluge. Strane će ugovoriti neophodne testove i njihov raspored. Testovi će se obaviti u skladu sa relevantnim ITU-T preporukama i ETSI standardima.

U slučaju da Telekom u isto vrijeme primi zahtjeve za testiranje od dva ili više Operatora korisnika, Telekom će formirati listu prioriteta u skladu sa redoslijedom podnošenja zahtjeva te obavijestiti Operatore korisnike o mogućem terminu početka testiranja.

Testovi koji slijede izvode se svaki put kada se uspostavlja nova relacija usluge.

Testiranje interfejsa E1 G.703

- Mjerenja frekvencije
  - Mjerenja frekvencije E1 2048 MHz $\pm$ 50 ppm
  - Tolerancija pomaka frekvencije $\pm$ 50 ppm
- Oblik impulsa električnog interfejsa
  - Oblik impulsa na izlazu treba biti saglasan sa preporukom ITU-T G.703 Mask.

Testiranje optičkog interfejsa 155 Mb/s

- Mjerenja snage predajnika i osjetljivosti prijemnika
- Oblik impulsa na izlazu treba biti saglasan sa preporukom ITU-T G.957.

Testiranje Ethernet interfejsa

- Provjera statusa i performansi interfejsa na samoj opremi
- Provjera konektivnosti skraja na kraj

Mjerenje kvaliteta prenosa

Kvalitet prenosa se ispituje posebno za svaki smjer prenosa, a ako se kvalitet prenosa ispituje u petlji, tada zahtjev za kvalitet prenosa ostaje nepromjenjen kao da se ispituje za svaki smjer prenosa posebno.

Provjera kvaliteta prenosa se obavlja mjerenjem sekundi sa greškom bita (ES) i mjerenjem sekundi sa znatnom greškom bita (SES). Za određivanje granica prihvatljivosti kvaliteta prenosa neposredno se primjenjuju ITU-T preporuke M.2100 i M.2101.

Sam postupak ispitivanja kvaliteta prenosa vrši se u skladu sa ITU-T preporukama M.2110 i M.2120. Zahtijevani kvalitet ne zavisi od dužine dionice i vrste sistema prenosa.

Mjerenja na paricama pristupne mreže

Parametri koji će se mjeriti na paricama pristupne mreže Telekom-a za realizaciju usluge veleprodaje visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji su:

- Otpornost izolacije između grana parice;
- Otpornost izolacije između grana parice i uzemljenja;
- Slabljenje preslušavanja između bilo koje dvije parice u istom sektoru;
- Maksimalna otpornost petlje;

- Maksimalno slabljenje parice za xDSL koje garantuje $BER < 10^{-7}$;
- Maksimalno slabljenje parice za NTU (Network Termination unit).

Nakon konfiguracije opreme Telekom-a i testiranja veze u lokalu radi provjere ispravnosti uređaja, po potrebi će se vršiti dodatno mjerenje i usklađivanje sa parametrima koje treba da zadovolji parica po kojoj će se vršiti prenos podataka.

Prilog 5 Cijene usluga

A) Jednokratne nadoknade za uslugu implementacije visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji

Brzina linije	Cijena (EUR)
64kb/s	542,00
2Mb/s	1112,00
34Mb/s	2831,00
155Mb/s	3144,00

Ethernet iznajmljeni vodovi

Brzina linije	Cijena (EUR)
10Mbit/s	2840,00
100Mbit/s	2840,00
500Mbit/s	2840,00
1000Mbit/s	2840,00

B) Cijene mjesečnog zakupa visokokvalitetnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji:

Brzina	Vod dužine do 2km (EUR)		Vod dužine do 5km (EUR)		Vod dužine do 15km (EUR)		Vod dužine do 50 km (EUR)		Vod dužine do 200km (EUR)
	Do 30.4. 2018.	Od 1.5.2018.	Do 30.4. 2018.	Od 1.5.2018.	Do 30.4. 2018.	Od 1.5.2018.	Do 30.4. 2018.	Od 1.5.2018.	Od 1.5.2018.
64kb/s	38,40	23,04	55,40	33,24	59,40	35,64	76,40	45,84	132,42
2Mb/s	139,70	83,82	201,70	121,02	286,70	172,02	492,70	295,62	917,67
34Mb/s	774,00	464,40	845,00	507,00	1479,00	887,40	2421,00	1452,60	3.671,04
155Mb/s	1075,00	645,00	1201,00	720,60	1860,00	1116,00	4013,00	2407,80	8.621,00

Ethernet iznajmljeni vodovi

Brzina	Vod dužine do 2km (EUR)		Vod dužine do 5km (EUR)		Vod dužine do 15km (EUR)		Vod dužine do 50 km (EUR)		Vod dužine do 200km (EUR)
	Do 30.4. 2018.	Od 1.5.2018.	Do 30.4. 2018.	Od 1.5.2018.	Do 30.4. 2018.	Od 1.5.2018.	Do 30.4. 2018.	Od 1.5.2018.	Od 1.5.2018.
10Mb/s	294,91	176,95	362,81	217,69	498,78	299,27	975,13	585,08	2.209,03
100Mb/s	902,37	541,42	1039,31	623,59	1539,28	923,57	3289,28	1973,57	7.789,28
500Mb/s	1660,61	1660,61	1919,92	1919,92	2790,07	2790,07	5835,77	5835,77	13.668,77
1000Mb/s	2235,87	2235,87	2534,67	2534,67	3530,70	3530,70	7016,70	7016,70	15.980,70

Dodatne usluge

Usluga	Cijena
Preseljenje priključne tačke iznajmljene linije	50% po priključku
Povećanje brzine priključene iznajmljene linije iste tehnologije;	razlika naknada za implementacije između postojeće i nove brzine pristupa u mreži
Smanjenje brzine priključene iznajmljene linije;	50% naknade za implementaciju nove brzine pristupa
Ponovno uključenje (nakon privremenog isključenja)	50% naknade za implementaciju postojeće brzine pristupa

Prilog 6. Zahtjev

ZAHTJEV ZA USLUGU VELEPRODAJE IZNAJMLJENOG TELEKOMUNIKACIONOG VODA		
1. PODACI O NARUČIOCU		
NAZIV		
ADRESA		
KONTAKT OSOBA		
TEL/FAX		
E-MAIL		
2. PODACI O VODU		
KAPACITET VODA		
BROJ VODOVA		
TIP INTERFEJSA/ TEHNOLOGIJA		
PERIOD ZAKUPA		
3. PODACI O LOKACIJAMA		
TAČKA A		
ADRESA LOKACIJE		
KONTAKT OSOBA ZA PRISTUP (Tel)		
TAČKA B		
ADRESA LOKACIJE		
KONTAKT OSOBA ZA PRISTUP (Tel)		
NAPOMENE		
4. POPUNJAVA Telekom		
DATUM PRIJEMA ZAHTJEVA:	ID BROJ:	POTPIS:
5. POPUNJAVA Telekom I KORISNIK		
DATUM TESTIRANJA VODA:	TESTIRANJE OBAVIO:	
POZICIJA VODA TAČKA A:	POZICIJA VODA TAČKA B:	
DATUM USPOSTAVE VODA:		
ZA Telekom:	ZA KORISNIKA:	

Prilog 7: Pristupne tačke

Popis pristupnih tačaka

RB	Naziv
1	Bar (TK Centar)
2	Berane (TK Centar)
3	Bijelo Polje (TK Centar)
4	Budva (TK Centar)
5	Cetinje (TK Centar)
6	Herceg Novi (TK Centar)
7	Kotor (TK Centar)
8	Nikšić (TK Centar)
9	Plav (TK Centar)
10	Pljevlja (TK Centar)
11	Podgorica (Magistralni TK Centar)
12	Podgorica (TK Centar)
13	Rožaje (TK Centar)
14	Tivat (TK Centar)
15	Ulcinj (TK Centar)
16	Žabljak (TK Centar)